

de een weg op het terrein van haar toewijding: zij werd de eerste vrouwelijke predikant in Nederland.

Zij ontving haar godsdienstige vorming eerst in de Vrije Gemeente. Op 22-jarige leeftijd door dr. A. K. Kuiper gedoopt, werd zij in juni 1911 proponente bij de Doopsgezinde Broederschap te Amsterdam. Drie maanden nam zij waar voor de bibliothecaris van de Doopsgezinde Bibliotheek en gedurende een jaar catechiseerde zij in Utrecht. Haar eerste preek hield zij voor de kinderkerk van de Nederlandse Protestanten Bond aan de Voorburgwal in de hoofdstad. Twee gemeenten in het Noorden deden een beroep op haar, maar zij trok naar een andere plaats in Friesland ten oosten van Heerenveen: op 5 november 1911 werd zij tot predikant bevestigd te Bovenknijpe aan de Schoterlandse Compagnonsvaart. Haar intreetekst was: 2 Corinthiërs 1 vers 24.

In juni 1913 ontmoette zij daar de schilder Jan Mankes, met wie zij op 30 september 1915 in het huwelijk trad, dus in de tijd van de eerste wereldoorlog. Later zal zij in haar inleiding tot het gedenkboek voor haar man schrijven over de oorlogswinter van 1917: 'ik zal hem niet licht vergeten, toen we wegens kolennood meestal den heelen dag in 't atelier huisden, bij 'n Verkade-lichtje soupeerden, voordat we heel laag de petroleumlamp opstaken, toen ook voor ons het voedsel schaarser werd en Jan merkbaar verzwakken ging.' De 23ste april 1920 zou hij sterven en te Eerbeek begraven worden. Mevrouw Mankes bleef toen achter met haar zoon Beint, die genoemd was naar de vader van haar man.

Op 1 oktober 1915 had zij haar ambtsbediening in verband met haar huwelijk neergelegd. Na het heengaan van haar man vatte zij die weer op. Enige tijd nam zij het gemeentewerk waar in Almelo. Weldra werd er echter weer een beroep op haar gedaan: uit Rotterdam, waar zij de langste tijd van haar leven zou doorbrengen. Rotterdam-Zuid begon zich in die tijd uit te breiden. Tuindorp Vreewijk werd gebouwd, met zijn eigen karakter. Dit stadsdeel was nog niet gemakkelijk bereikbaar. Om de veertig minuten vertrok daarheen een autobus van het Stieltjesplein. In Vreewijk vestigden zich allerlei mensen, die open stonden voor nieuwe mogelijkheden van beleving in geloof en cultuur. Men zocht moderne doordenking en vrije vormgeving van het christendom. Aan de Rechtermaas werkte al sinds 1890 een afdeling van de Nederlandse Protestanten Bond voor dienstverlening in geestverwante kring en